

TERVISEAMET

***Biotsiidiga töödeldud puidu
märgistuse ja kasutusjuhendi kohaste
nõuete täitmine***

Sihtuuring

Tallinn 2016

Sisukord

SISSEJUHATUS	3
SIHTUURINGU EESMÄRK	3
SIHTUURINGU TULEMUSED	4
Üldandmed	4
Töödeldud puidu märgistusnõuded	5
KOKKUVÕTE.....	11

SISSEJUHATUS

Käesolev uuring käsitleb tarbijaile mõeldud puitu, mida on puidu parema säilivuse ja kasutusaja pikendamise huvides töödeldud biotsiididega, et vähendada kahjulike organismide mõju puidule.

Toote (sh puidu) töötlemisel biotsiidiga jääb mingi osa biotsiidist alati tootesse. Seega tuleb tarbijaid alati teavitada sellest, et toodet on biotsiidiga töödeldud ning samuti tuleb täpsustada ka, millised on töötlemiseks kasutatud toimeained. Kuna ükski biotsiid ei ole ohutu, siis peab biotsiidiga töödeldud toote juures olema ka alati kasutusjuhend, et toote käitlemisel ei saaks inimene tervisekahjustusi ning et kahjustusi ei tekiks ka keskkonnale.

Biotsiidiga töödeldud tooted peavad vastama Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse 528/2012 artikliga 58 kehtestatud nõuetele.

Käesoleva sihtuuringu raames pakkus meile eriti huvi, kas toodet käideldakse vahetult pärast tootmist vastavalt kasutusjuhendile. Selleks küsisime tootjatelt kasutusjuhendit, kus on sätestatud, mil viisil tuleb pärast biotsiidiga töötlemist puitu kuivatada, et tagada selle piisav kuivus tarbijani jõudmisel. Märja puidu tarnimisel võib tarbija kokku puutuda otseselt biotsiidiga, mis vastavalt Terviseameti poolt väljastatavate lubade ja registreerimistunnistuste registrile on ette nähtud ainult tööstuslikuks kasutamiseks ning ei tohi olla kättesaadav tavatarbijale. Nimetatud piirang hõlmab peamiselt biotsiide, mis on eriti ohtlikud inimesele või keskkonnale ning millega kokkupuutel, ilma vastavaid ettevaatusabinõusid rakendamata, võib tekkida tõsine tervisekahjustus või keskkonnakahjustus.

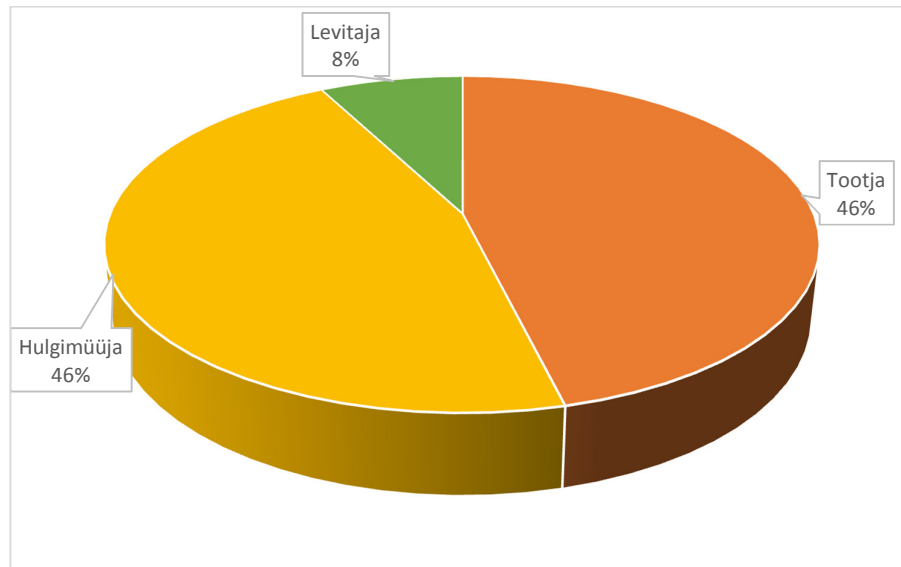
SIHTUURINGU EESMÄRK

Sihtuuringu eesmärgiks oli selgitada välja, kas puidu töötlemisel on täidetud Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse 528/2012 artikliga 58 kehtestatud nõuded. Lisaks oli eesmärgiks selgitada välja, kas puitu kuivatatakse ja käideldakse vastavalt nõuetele, et tarbija ei puutuks kokku biotsiidiga, mis ei ole ette nähtud tavatarbijale kasutamiseks või kokkupuutumiseks.

SIHTUURINGU TULEMUSED

Üldandmed

Kontrolliti kokku 13 ettevõtet. Neist 6 olid tootjad, 6 olid hulgimüüjad ja 1 oli levitaja.

Toodete nimetused jagunesid järgmiselt:

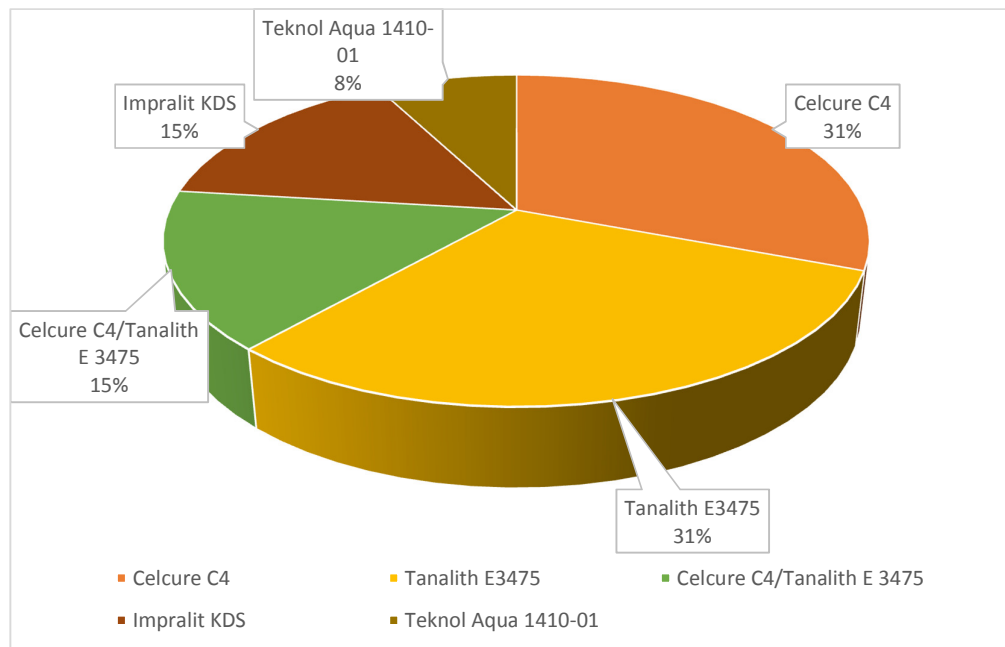
1. Immutatud puit – 4 ettevõtet
2. Celcure C4-ga immutatud puit – 3 ettevõtet
3. Celcure C4 ja Tanalith E3475-ga immutatud puit – 1 ettevõte
4. Tanalith E immutatud puit – 1 ettevõte
5. Tanalith E ja Tanatoniga immutatud puit – 2 ettevõtet
6. Tööstuslikult värvitud välisvoodrilaud – 1 ettevõte
7. Ühel juhul tootja osutab ainult teenust ja ei märgista immutatud tooteid. Kasutusjuhend antakse tootega kaasa.

Kasutusel olid järgmised biotsiidid:

Biotsiidi nimi	Toimeained (nimetus, CAS nr) ja kontsentratsioon	Ettevõtete arv, kes seda biotsiidi kasutavad
Celcure C4	1. Vaskkarbonaat/vaskhüdrosiid, CAS nr 12069-69-1, 17,27% 2. Bensüülammooniumkloriid, CAS nr 68424-85-1, 4,75% 3. Tsüprokonasool, CAS nr 94361-06-5, 0,1%	4
Tanalith E3475	1. Vask (II) karbonaat-vask (II) hüdroksiid, CAS nr 12069-69-1, 16,38% 2. Tebukonasool, CAS nr 107534-96-3, 0,18%	4

	3. Propikonasool, CAS nr 60207-90-1, 0,18%	
Celcure C4/ Tanalith E 3475	Vaata eelmist kaht tabeli rida	2
Impralit KDS	1. Vask(II)karbonaat/vask(II)hüdrosiid (1:1), CAS nr 12069-69-1, 20,8% 2. N-didetsüül-N-dipolüetoksüammooniumboraat/ didetsüülpolüoksetüülammooniumboraat, CAS nr 214710-34-6, 10% 3. Boorhape, CAS nr 10043-35-3, 7,6%	2
Teknol Aqua 1410-01*	1. Propikonasool, CAS nr 60207-90-1, 0,9% 2. IPBC, CAS nr 55406-53-6, 0,3%	1

* Tootja tellib osale puidule sügavimmutuse teiselt ettevõttelt. Seal toimub immutamise biotsiidiga Tanalith E3475

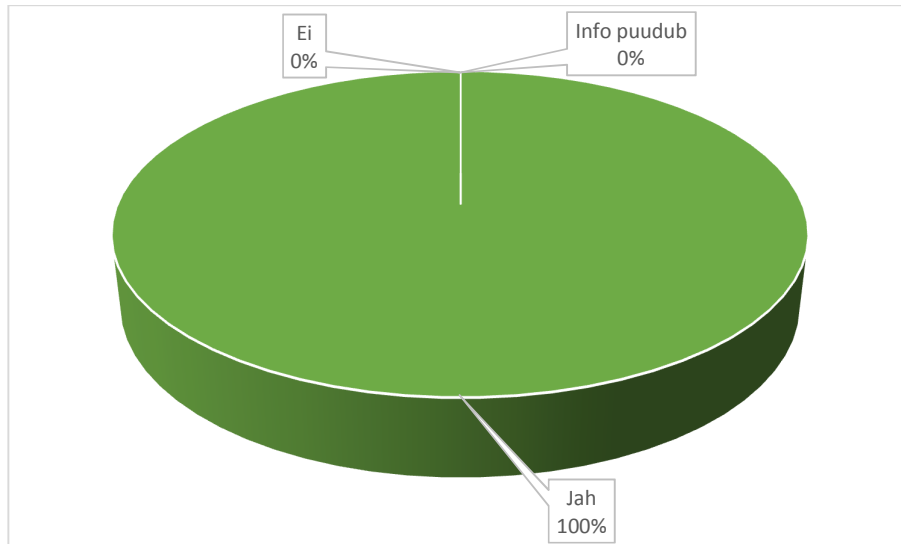

Kõigil juhtudel olid immutamisel kasutatud toimeained kantud tooteliigi 8 jaoks heakskiidetud toimeainete nimekirja. Kõigi uuringus toodud biotsiidide jaoks on väljastatud Terviseameti poolt luba või registreerimistunnistus ning kõik need biotsiidid on selle põhjal ette nähtud tööstuslikuks kasutamiseks.

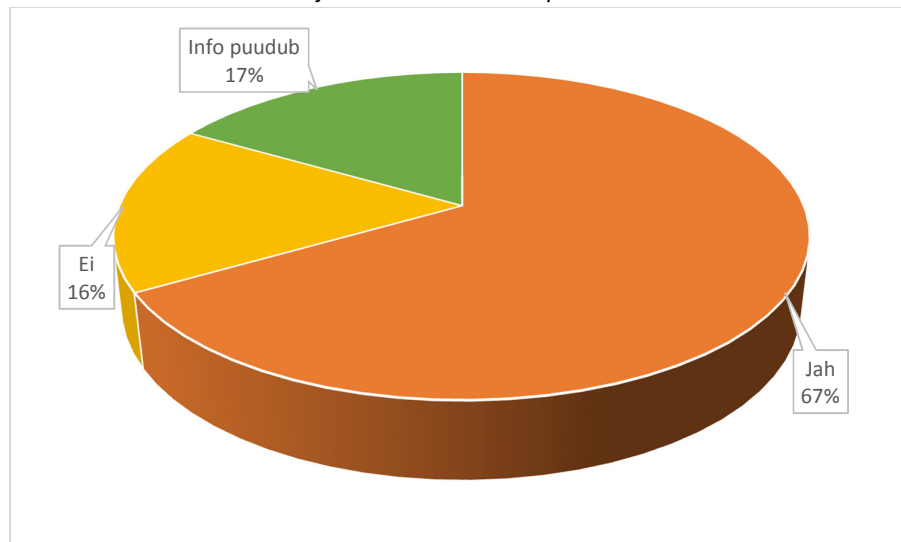
Töödeldud puidu märgistusnõuded

Kuna ühel juhul tootja osutab ainult teenust ja ei märgista immutatud tooteid, siis siin seksioonis on arvesse võetud ainult 12 ettevõtte andmed.

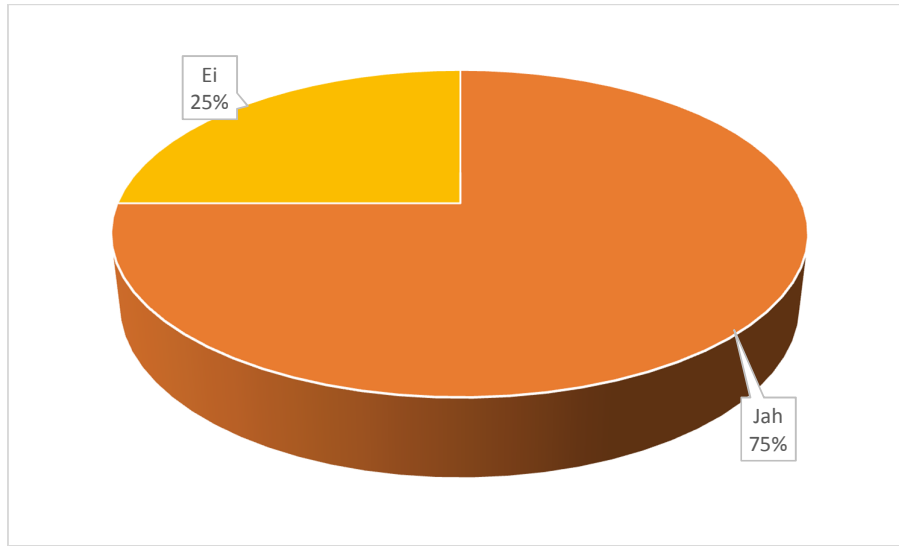
1. Märgistus oli kõigil toodetel eestikeelne.

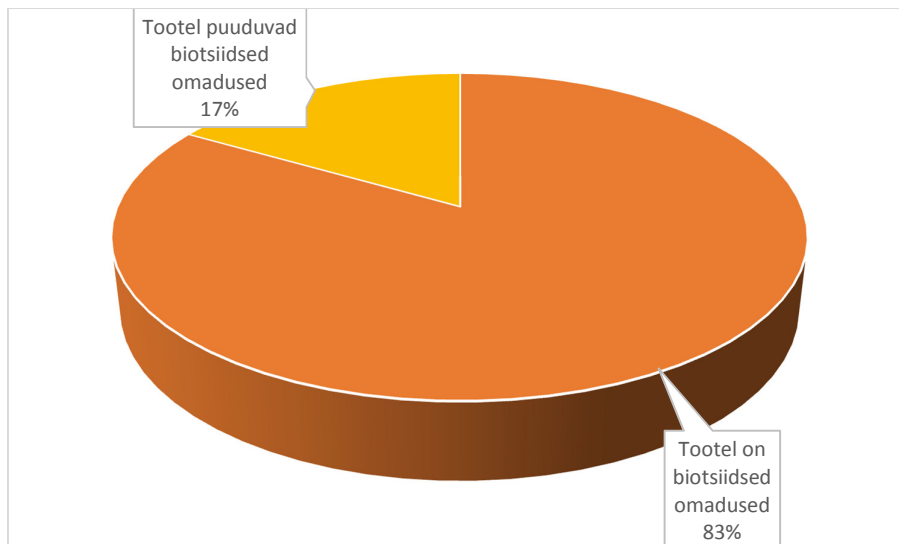
2. Märgistus oli selgelt nähtav, kergesti loetav ja piisavalt kulumiskindel 8 ettevõttes, 2 ettevõttes ei olnud see nõue täidetud ja 2 ettevõtte korral puudus kontrollaktis vastus.

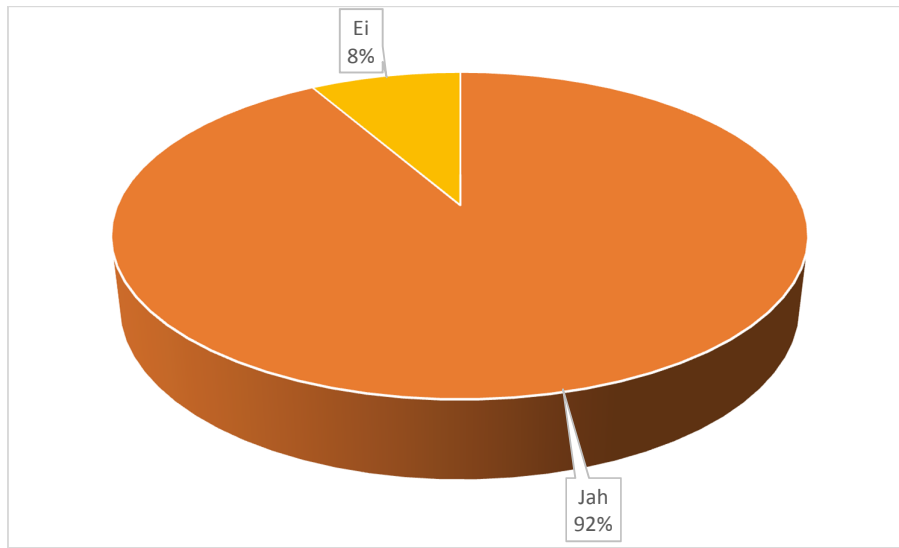
3. Märkistusel oli teade selle kohta, et toode sisaldab biotsiidi 9 ettevõttel, 3 ettevõttel see teade puudus.

4. Tootele omistas biotsiidiomaduse 10 tootjat, 2 tootja arvates ei olnud tootel biotsiidiomadusi. Immutamiseks olid aga need 2 tootjat kasutanud ühel juhul Tanalith E3475 ja teisel juhul Teknol Aqua 1410-01.

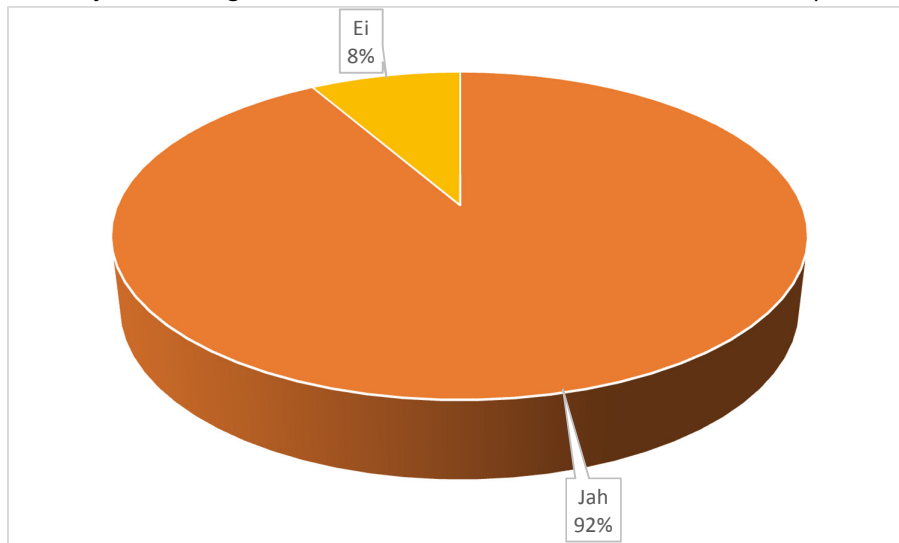

5. Toimeainete nimed olid märgistusel välja toonud 11 ettevõtet. Üks ettevõtte ei olnud seda teinud.

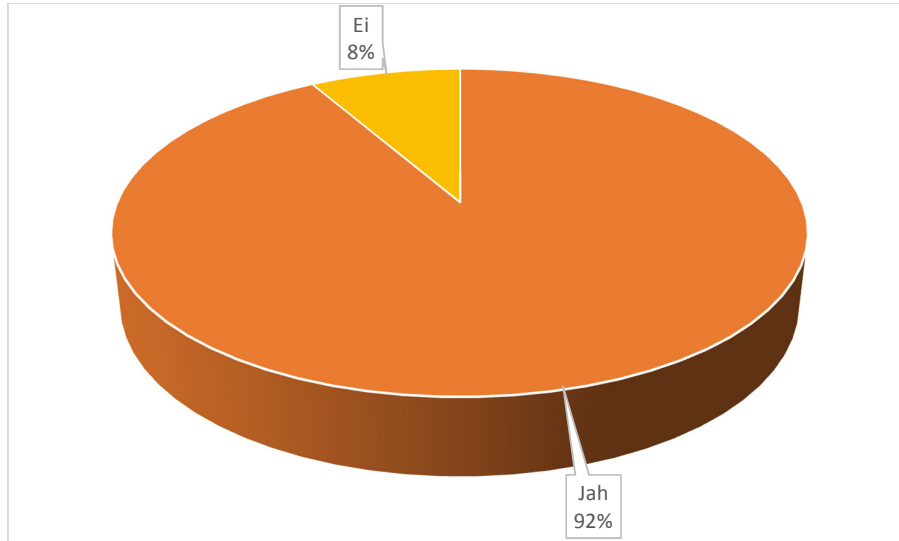

6. Puidu immutamisel ei kasutanud nanomaterjale sisaldavaid biotsiide mitte üksi ettevõtte.

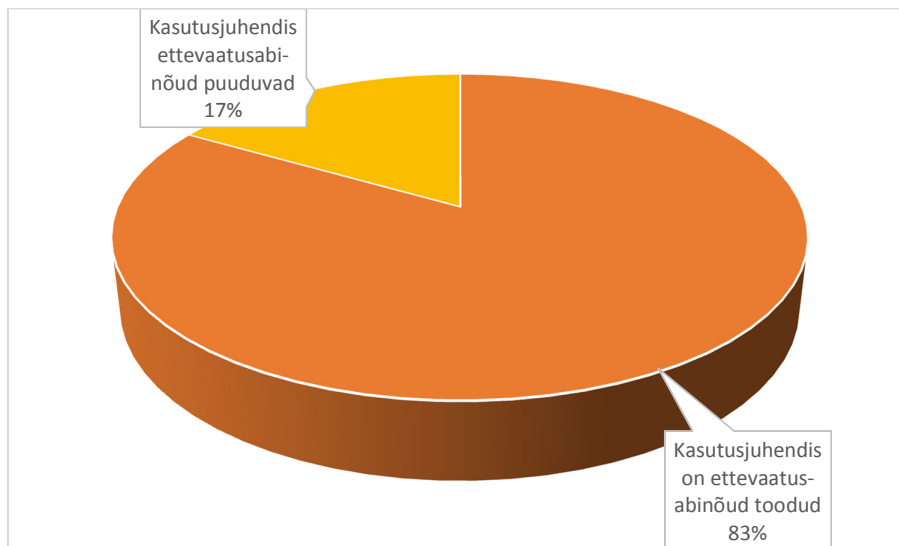
7. Kasutusjuhised märgistusel olid toodud 11 ettevõttel, 1 ettevõttel need puudusid

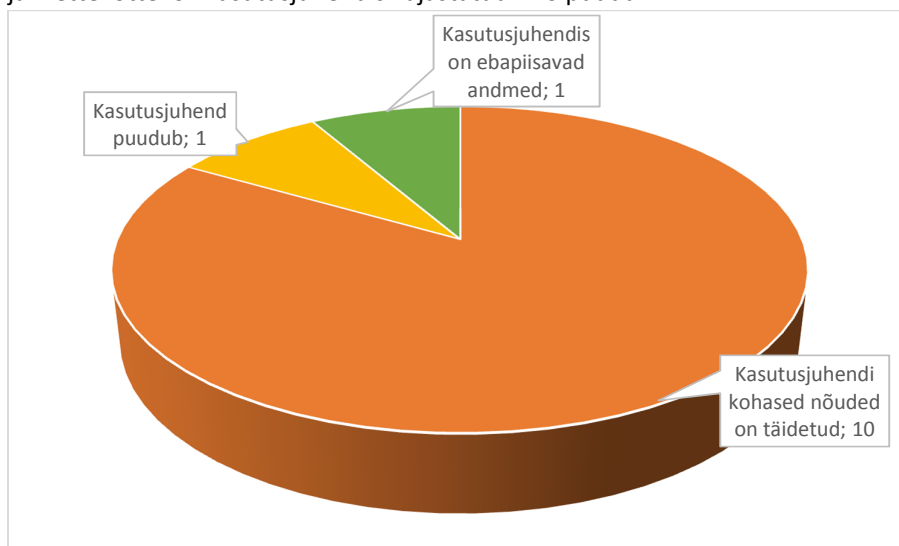
8. Tootega oli kaasas kasutusjuhend 11 ettevõttel, 1 ettevõttel see puudus

9. Kasutusjuhendis olid toodud ettevaatusabinõud, mida rakendada toote kasutamisel inimeste, loomade ja keskkonna kaitseks 10 ettevõttel, 2 ettevõttel need puudusid

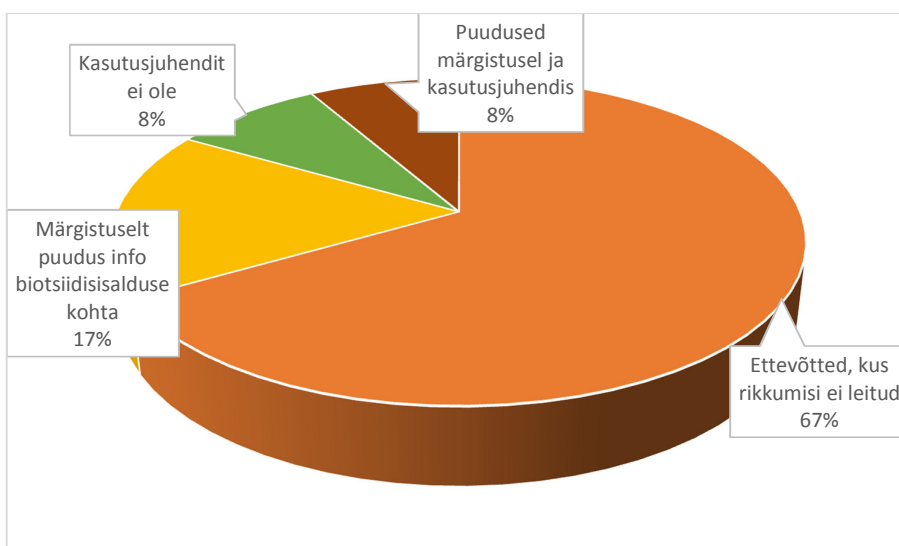

10. Kasutusjuhendi kohased nõuded on täidetud 10 ettevõttel, 1 ettevõttel kasutusjuhend puudus ja 1 ettevõttel oli kasutusjuhendis kajastatud info puudulik.

Ettevõttel, kus eraldi kasutusjuhend puudus, olid ettevaatusabinõud ja kasutusjuhised kajastatud toote märgistusel.

Kokkuvõttes leiti rikkumisi kokku neljas ettevõttes kaheteistkümnest. Ühes neist neljast ettevõttes tuvastati mitmeid erinevaid rikkumisi (märgistusel puudusid näiteks teade selle kohta, et toode sisaldab biotsiidi, biotsiidides sisalduvate toimeainete nimed, kasutusjuhised, sh ettevaatusabinõud biotsiidi kohta, millega toodet töödeldi või mida toode sisaldab. Kaasas olnud kasutusjuhendis olid kajastamata ettevaatusabinõud, mida toote kasutamisel rakendada inimeste, loomade ja keskkonna kaitseks), ülejäänud kolmes ettevõttes piirdusid eksimused märgistuse või kasutusjuhendiga, kus oli esitatud puudulik informatsioon.

KOKKUVÕTE

Üheks kõige olulisemaks küsimuseks, mida sihtuuringu raames sooviti teada saada, oli küsimus, kas puitu pärast töötlemist säilitatakse vastavalt kasutusjuhendile, et tarbijani ei jõuaks veel märg puit, mille käigus tarbija võiks otseselt puutuda kokku biotsiidiga ja saada tervisekahjustusi. Selgus, et immutatud puidu säilitamise osas mittevastavusi kasutusjuhendi kohaste nõuetega ei leitud. Ühel juhul ei olnud võimalik kontrollida, kas puitu käideldakse vastavalt kasutusjuhiste, sest kasutusjuhised puudusid.

Tulemustest selgus, et tootele omistas biotsiidiomaduse 10 tootjat kaheteistkümnest. Immutamiseks olid aga need 2 tootjat kasutanud ühel juhul biotsiidi Tanalith E3475 ja teisel juhul biotsiidi Teknol Aqua 1410-01. See tulemus viitab, et võiks olemas olla juhend, mis sätestab täpselt ära juhud või biotsiidid ja nende kontsentratsioonid, mille kasutamise puhul immutusvahendina peaks tootele kindlasti omistama biotsiidiomadused ja millisel juhul see ei ole vajalik.

Kokkuvõtteks võib öelda, et üldiselt on ettevõtjad kursis nõuetega, mis käivad biotsiidiga töödeldud puidu kohta. Puudusi esines peamiselt selles osas, et märgistuselt puudus info selle kohta, et toode sisaldab biotsiidi ning ettevaatusabinõud, mida toote kasutamisel rakendada inimeste, loomade ja keskkonna kaitseks. Tänapäevaks on kõik sihtuuringu käigus leitud puudused kõrvaldatud ning menetlused lõppenud.